

Fotografie
SIETSKE DE VRIES

Tekst
RENÉE KWAK

De tuin van tuinontwerper
JOEP LUITJES

“IN EEN TUIN
MOETEN
PLANTEN
DE HOOFDROL
SPELEN”

Deze tuin valt op. Door de mix natuurlijke beplanting en groepen vaste planten, de verscholen zitjes en het fantastische uitzicht op de weilanden. Tuinontwerper Joep Luitjes: “Hier kon ik me helemaal uitleven.”

Bij het tuinhuisje staat een ‘bol’ duizendknoop (Persicaria amplexicaulis ‘Rosea’). Iets verder een donkere vlier (Sambucus ‘Black Lace’).

“MIJN FAVORIETE PLEK? HET VLONDERTERRAS AAN HET WATER”

Joep Luitjes

Wonen en werken op dezelfde plek, voor Joep Luitjes is het een droom die uitkwam. Samen met

zijn vrouw, dochter (16) en zoon (14) woont hij in de oude kosterswoning

van Oude Niedorp – een Noord-Hollands dorpje. Het is alsof je teruggaat in de tijd. Tegenover het huis staat nog de ruïne van een kerk en naast de kosterswoning is de voormalige pastorie, met mooie pastorietauin en karakteristieke rode beuk. Maar de grootste verrassing zit aan de achterzijde: de fraai ontworpen tuin met geweldig uitzicht over weilanden, sloten en kleurrijke bloembollenvelden.

STRAKKE & VLOEIENDE LIJNEN

Niet verwonderlijk dat Joep meteen viel voor deze locatie. Alles was aanwezig om er de ideale woon-werkplek van te maken. Het huis kreeg aan de achterzijde een uitbouw voor de keuken – met uitzicht op de tuin en het weiland – en de oude schuur verbouwde Joep tot zijn ontwerpstudio Terra Forma. De buitenmuren bekleedde hij met zwart gebeitste Douglas-planken, passend bij de landelijke stijl die veel voorkomt in deze regio. Na de verbouwingen was de tuin aan de beurt. Joep: “Het was flink verwaarloosd en gedateerd. Eigenlijk perfect, want zo kon ik me helemaal uitleven.”

Het resultaat is ernaar. De tuin valt op door zijn krachtige structuur van verschillende geometrische vormen. De lijnen rondom het huis zijn strak en formeel, richting het landschap zijn ze vloeiend en organisch. “Ik houd van heldere vormen,” zegt Joep, “die komen terug in al mijn ontwerpen. Het terras bij het huis en de moes-

tuin zijn functionele ruimtes. Die zijn daarom rechthoekig. Voor het achterste deel van de tuin vond ik dat te statisch, daarom zijn de vormen daar vloeiend. Dat ziet er natuurlijker en speelser uit, waardoor het zijn eigen karakter krijgt.”

HOOGTEVERSCHIL

Centraal element in het achterste deel is het ovale gazon, iets gedraaid op de centrale as. Het onderbreekt het rechte pad dat start bij de openslaande tuindeuren en helemaal doorloopt tot aan de sloot. Joep kwam op dit idee nadat hij op een winterdag toen er sneeuw lag, een baan sneeuwvrij had gemaakt. “Je zag toen wat zo’n lang pad doet. Dat vonden wij veel te dominant. Het gazon zorgt nu voor een rustpunt. Je oog volgt vanzelf het pad dat daarachter gewoon doorloopt.”

Een cadeautje was het hoogteverschil in de tuin. “Het loopt hier circa 1,20 meter af naar de sloot. Best veel, maar je ervoer het nauwelijks. Dat vond ik jammer, je kunt met hoogteverschil veel meer doen. Ik heb de tuin met keermuurtjes opgedeeld in twee delen. Bij het hoofdterras stap je nu via een trappetje het middelste deel van de tuin in. Het achterste deel begint net na het gazon, daar heb ik een keermuurtje gemaakt van gebruikte blokken van tufsteen, die al snel mooi

*RECHTS met de klok mee: In de potten zit siergras, de hoge boom is een ruwe berk. * Deze witte hortensia heeft rode stelen (Hydrangea paniculata ‘Wim’s Red’). Erboven de witte silverkaars (Actaea racemosa). * Bij de studio een mix van venkel, ijzerkruid en de groene kelken van Mathiasella bupleuroides ‘Green Dream’. * De roze aren van Astilbe ‘Sprite’.*

Mooie combinatie van een rozemarijnwilg (*Salix elaeagnos* 'Angustifolia') en Zeeuws knoopje (*Astrantia* 'Claret'). LINKS: Naast de houten vlonder rijst het ijle siergras (*Deschampsia* 'Goldtau') op. Eronder geel bloeiend Sedum.

“VERWEERD HOUT GEEFT DE TUIN
SUBTIEL EEN STOER KARAKTER”

begroeid waren met varens, muurleeuwenbek en vetkruid.” Een bruggetje over en je komt hier bij een tweede ovaal, het vlonderterras. Daar is een tweede trappetje om het hoogteverschil naar de sloot te overbruggen. “Het voordeel van die keermuurtjes is dat er meteen een indeling ontstaat met verschillende ruimtes. Om die ruimtes meer in te kaderen, heb ik de keermuurtjes op sommige plekken geaccentueerd met beukenhagen. Dan krijg je ineens tuinkamers. Omdat ik graag het zicht op het landschap houd, heb ik de tuinkamers gedeeltelijk opengehouden. Zo ontstonden spannende doorzichten.”

GEHEIM TERRAS

Het vlonderterras aan het water is gedeeltelijk omzoomd met een lamellenscherm en siergrassen. Dat maakt deze plek extra besloten, een ‘geheim’ terras aan het water met prachtig uitzicht over de weilanden en akkers. De planten in dit deel van de tuin heeft Joep afgestemd op de plek en de sfeer. Er staan grassen, knotwilgen, het indrukwekkende Schout-bij-nacht (Rodgersia), gele daglelies (Hemerocallis) en pimpernel (Sanguisorba). Gecultiveerde planten die lijken op natuurlijke sloot- en weilandsoorten. Ze zijn bestand tegen wind, maar breken deze ook om luwte te creëren. “Dit is mijn favoriete plek in de tuin”, zegt Joep. “Hier zitten we graag aan het eind van de dag, genietend van de ondergaande zon. Afgelopen zomer was het dé plek voor de hele familie. Omdat de vlonder boven het talud uitsteekt, lijkt het alsof je boven de sloot zweeft. Fantastisch.”

*LINKS met de klok mee: Het uitzicht aan het eind van de tuin is weids en groen. * Tegen de wand klimmen twee clematissen (viticella ‘Etoile Violette’ en rechts alpina). * In de pottenhoek staan siergras, hortensia, de hosta (sieboldiana ‘Elegans’) en bamboe (Fargesia ‘Juzhaigou’). * Knalroze vingerhoedskruid (Digitalis purpurea).*

ENGELSE BORDER

Onderweg naar dit uitzichtpunt valt er overigens ook van alles te beleven. In het midden van de tuin, rechts van het gazon, is een zonnige brede border met heesters als fluweelhortensia, kardinaalsmuts en de winterbloeiende staartaar, en groepen vaste planten en siergrassen. “Dat deel heb ik klassiek opgebouwd, als een traditionele Engelse border”, zegt Joep. “Groepen van dezelfde vaste planten en een opbouw van laag naar hoog. Groepen van dezelfde planten geven een rustig beeld en zijn makkelijker te onderhouden; het valt snel op als er een plant tussen staat die er niet hoort.”

Aan de andere kant van het gazon, vlak bij de studio, is de beplanting natuurlijker. “Ik heb daar verschillende soorten gemixt om zo een natuurlijker beeld te krijgen, als in een bloemenweide. Deze stijl is erg in opkomst. Het belangrijkste hierbij is dat je soorten kiest die elkaar verdragen, zoals in een natuurlijke plantengemeenschap.”

VERWEERD HOUT

Als mooie erfenis uit de oude tuin staan er achter de studio nog enkele grote eiken. Ze vormen nu de basis voor Joeps bostuin met schaduwplanten. Een hout-snipperpad voert naar een verscholen zitplek in de schaduw. Alle gebruikte materialen in de tuin hebben iets eigens. De planken van het vlonderterras hebben verschillende breedtes, het scherm en het bruggetje zijn gemaakt van smalle latten die allemaal verspringen – om slechts een paar voorbeelden te noemen.

Joep houdt ervan gebruikte materialen een nieuw gezicht te geven, liefst met een twist. De meeste constructies maakte hij van oude damwandplanken. “Die vond ik bij een weg- en waterbouwbedrijf. Prachtig verweerde planken van dik hardhout. Dat is heel duurzaam. Dat verweerde hout geeft de tuin een stoer karakter zonder dat het te veel de aandacht trekt. Precies wat ik wilde, want in een tuin moeten planten de hoofdrol spelen.”

// DE 7 BESTE IDEEËN VAN JOEP

1/ Maak duidelijke keuzes voor vormen in de tuin: rechthoek, cirkel of ovaal. Een krachtige vorm zorgt voor rust.

2/ Herhaal een vorm als het even kan. Een vierkant terras? Betegel het dan ook vierkant. Gebruik dezelfde vorm én maat.

3/ Zorg dat de tuin niet in één keer te overzien is, dat houd je nieuwsgierig: wat valt er nog meer te zien? Scherm daarom delen af, bijvoorbeeld met hagen. Deze zijn eenvoudig in hoogte aan te passen door ze te snoeien of juist te laten groeien.

4/ Een moestuin? Let op de indeling. "Onze moestuinbakken zijn 120x120 cm. De paden zijn 60 cm breed, precies breed genoeg om er met een kruiwagen tussendoor te kunnen. En je kunt er aan alle kanten bij – erg handig."

5/ Ga naar een goede kweker voor planten. "Ik heb altijd een catalogus van een kweker liggen om in te bladeren en nieuwe ideeën op te doen."

6/ Kijk kritisch naar welke planten je wilt aanschaffen. Kies bijvoorbeeld voor planten die een lange bloeitijd hebben en aantrekkelijk zijn voor vogels, vlinders en bijen. Door de klimaatverandering – met name lange perioden van droogte en hitte – hebben bepaalde soorten het de afgelopen jaren zwaar gehad. Vervang deze bij voorkeur door sterkere varianten.

7/ Geen mooi uitzicht? Scherm een 'lelijke' plek af met leibomen of plaats een ornament, waterschaal of bankje in een zichtlijn. Dan ligt daar de focus op.

